

ANTE ČULO Stipin
Bukova Gora
80245 Prisoje
Tomislavgrad

OSVRT NA NEDAVNO TISKANU KNJIGU „STO OSAMDESET GODINA ŽUPE GRABOVICA AUTORA DR. FRA ROBERTA JOLIĆA

ili

„VI STE PRAVA SOL ZEMLJI. ALI, AKO SOL OBLJUTAVI, ČIME ĆE SE ONA SOLITI?
VIŠE NIJE NI ZA ŠTO, OSIM DA SE IZBACI VAN DA JE LJUDI GAZE.“ Mt. 5,13

Zamislite da Vam neka osoba piše životopis (biografiju) ili memoare i da dobijete radnu verziju teksta na koju „možete“ ili bi morali imati pravo dati primjedbe. Razlika od navedenog je ta što se u ovome slučaju tekst životopisa (biografije) ili memoara odnosio na župu Grabovicu, a ne na fizičku osobu, odnosno pojedinca, ali je u biti isto.

Dakle župnik župe Grabovica don Blaž Ivanda je sa dr. fra Robertom Jolićem dogovorio da fra Robert napiše knjigu o župi Grabovici.

Dobio sam radnu verziju koju sam pročitao u dijelu za koji smatram da imam znanje o činjenicama koje su u radnoj verziji navedene, a uglavnom se odnose na novija događanja u župi, na povijest Bukove Gore i stanovnike Bukove Gore, a manjim dijelom na ostala sela u župi.

Nakon što sam pribilježio primjedbe na radnu verziju knjige zajedno sa Boškom Čulo iz Bukove Gore sam se sastao sa župnikom don Blažem Ivandom 8.2.2019.g. i iznio mu svoje primjedbe. Don Blaž Ivanda se složio sa skoro svim mojim primjedbama, kojih je bilo stotinjak i rekao mi da nazovem fra Roberta Jolića i da mu kažem za uočene greške, primjedbe i potrebne dopune. Don Blažu sam rekao da i on nazove fra Roberta i obavijesti ga o istom.

11.2.2019.godine nazvao sam fra Roberta i rekao mu za sastanak sa don Blažem i uočene pogreške i nedostatke. On me odmah upitao kada sam ja saznao za radni tekst knjige, a ja sam mu rekao pred Božić (2018.godine), nakon čega me fra Robert napao riječima, što sam do sada radio, na što sam mu rekao da je za izlazak knjige izabran uređivački odbor (koji se samo jednom sastao), te da ja nisam član toga odbora, odnosno da je moja dobra volja što dajem primjedbe, a sve u cilju istinitog pisanja u knjizi (u ovome je i bit neslaganja-nekima smeta istina). Uglavnom da u ovome dijelu ne duljim, razgovor se završio tako što mi je fra Robert rekao „Kada ti budeš pisao knjigu piši kako ti hoćeš, a ja ću pisati kako ja hoću.“

Postoji jedna „vojna“ izreka: „Kartu (topografsku) čitaj, ali i seljaka pitaj.“ Niti su svi školovani pismeni niti su svi seljaci nepismeni, u širem smislu riječi. Fra Robert smatra da je dovoljno da čita raznu literaturu pa i crkvene matice i da je sve napisano 100 posto točno, ali to nije tako, a ni sve nije zapisano.

Nakon razgovora sa fra Robertom nazvao sam don Blaža Ivandu i rekao mu da sam razgovarao sa fra Robertom i kako je razgovor završio, te da ni u kom slučaju ne daje moje primjedbe na radni tekst knjige fra Robertu, odnosno da se moje primjedbe ne objavljuju, bez moje suglasnosti.

Zanimljivo je da se 2016.godine dogodio vrlo sličan slučaj ovome, kada je Milan Karan iz Arandelovca u Srbiji objavio knjigu „Srbi Duvna, život i stradanja“, na koju se osvrtom na 38 stranica očitovao upravo fra Robert Jolić. Fra Robert Jolić se u osvrtu očitovao po njegovom mišljenju na brojne netočnosti koje su iznesene u knjizi „Srbi Duvna, život i stradanja“.

Odgovor Milana Karana fra Robertu Joliću se uglavnom može svesti na jednu rečenicu, da je Milan Karan samo prepisivao već objavljenu literaturu.

Za ovaj slučaj nije bitno tko je u pravu, fra Robert Jolić ili Milan Karan.

Razlika između slučaja objavljivanja knjige Milana Karana i knjige „Sto osamdeset godina župe Grabovice“ je u tome što se fra Robert Jolić najvjerojatnije nije mogao očitovati na rukopis prije tiskanja knjige „Srbi Duvna, život i stradanja“, jer vjerojatno nije ni znao da je Milan Karan piše, a na postojanje rukopisa knjige „Sto osamdeset godina župe Grabovice“ su župljani župe Grabovica bili obaviješteni preko župnika don Blaža Ivande.

Ovdje neću navoditi sve propuste i pogreške iz knjige „Sto osamdeset godina župe Grabovice“ već samo jedan dio, jer bi bilo preopširno, jer je i ovaj osvrt dug, ali kraći nemože biti.

Robert Jolić piše na više stranica knjige (str.33, 208, 210, 211, 218) o prezimenu Čulo, odnosno o nastanku prezimena Čulo. Jolić uporno tvrdi da je prezime Čulo nastalo od prezimena Perković, te se poziva na matice (župne knjige) u kojima je navodno upisano Perković-Čulo. Ista kombinacija prezimena je navedena i u DVD-u koji je priložen uz knjigu sa nazivom „Rodoslovlja Buška Blata i okolnih mjesta“ urednika Josipa Ivančića. Ne pobijam da nije točno da su u maticama upisane razne kombinacije prezimena, kao i samo Čulić i Čulo. Međutim u knjizi kao ni u DVD-u nije upisano u kojoj su godini izvršeni svi navedeni upisi. Prethodno navedeno je vrlo bitno jer su navodi Jolića iz knjige kontradiktorni. Na 210. stranici knjige Jolić navodi da se u popisu biskupa Dragičevića iz 1741.godine u selu Grabovici spominje obitelj Jure Čulića sa 6 članova, a da se u popisu biskupa Bogdanovića iz 1768.godine u selu Bukova Gora spominje obitelj Ivana Čulića sa 8 članova. Jolić dalje navodi da se u matičnim knjigama jednako koristi i inačica Čulić i Čulo. U istom tekstu Jolić odjednom dalje navodi svoju teoriju o nastanku Čula od Perkovića pozivajući se na matične knjige i u njima izvršene različite kombinacije upisa prezimena, ali od 1823.godine i kasnije, „zaboravljajući“ da je prije samo desetak redaka teksta naveo obitelji Jure Čulića iz popisa 1741.godine i Ivana Čulića iz popisa 1768.godine. U ovome slučaju svakome je jasno što je starije „kokoš ili jaje“, osim Joliću.

Po narodnoj predaji koju je odbio objaviti Jolić Čule odnosno Čulići su porijeklom od sina jedne udovice (najvjerojatnije prethodno navedenoga Jure Čulića), kojega je ona dovela kada se iz sela Biorine kod Trilja preudala u sadašnje Mijakovo Polje, zaseok Perkovići, a koji se prezivao Čulić kao i njegova majka prije preudaje. Da je prezime Čulo nastalo od prezimena Čulić indirektno potvrđuju i navodi iz knjige na stranicama 300. i 301. gdje su navedena dva klerika koji su umrli prije nego su zaređeni za svećenike i to: fra Danijel Čulić stariji i fra Danijel Čulić mlađi.

Da prezime Čulo odnosno Čulić iz Bukove Gore nisu nastala od Perkovića potvrđuje i izvorni znanstveni članak Vesne Čulinović-Konstantinović pod nazivom „TRAGOM SEOBE JEDNOGA RODA (Pokušaj definiranja seobnih putova i smjerova)“ objavljen u časopisu „Ethnologica dalmatica“ Vol. 15. iz 2006.godine (str.43-64), izdanje Etnografskog muzeja Split. Link: <https://hrcak.srce.hr/file/158762>

Zanimljiva je činjenica da na internetu 2010.godine objavljeno detaljno (sa datumima rođenja, vjenčanja i smrti) rodoslovlje jednoga dijela Čula (oko 1/2) iz Bukove Gore, te da se to rodoslovlje sa interneta i ovo objavljeno na DVD-u razlikuju. Autor oba rodoslovlja je Josip Ivančić. U rodoslovlju objavljenom na DVD-u koji je priložen uz knjigu se navode prva koljena, pa i prva tri kao Perković-Čulo, ovisno od grane do grane rodoslovlja, a u rodoslovlju objavljenom na internetu prezime Perković se ne spominje ili se spominje kao nadimak pod

znacima navoda „Perković“, uz prezime Čulić ili kao drugo prezime uz prvo Čulić. Sigurno je da se prve upisane Čule nisu prezivale Čulo već Čulić.

Da su Jolićevi navodi iz knjige kontradiktorni dokaz je i na 247. i 248. stranici knjige gdje se navodi križ na groblju Gromila u Grabovici, na kojem je po Jolićevim navodima napisano „Ovo je gereb po(ko)jnoga Matia Ču(le) poj sa ovog svita 1752 mise(ca) 16 velače veseo (?)“ Dakle još jedan Čulo, ali u 18. stoljeću a ne u 19. stoljeću kao Perković, kako navodi Jolić. Može se slobodno pretpostaviti da je navedeni Mate Čulo bio odrasla osoba kad je umro, jer se tada djeci nisu podizali spomenici, pa možda čak i da je rođen u 17.stoljeću, ako je u vrijeme smrti imao 53 ili više godina. Navedene činjenice dokazuju postojanje prezimena Čulo-Čulić puno prije spominjanja raznih kombinacija Čulo-Perković.

Na 34. stranici je navedeno da je Bukova Gora dobila naziv po bukvi, sa čime bi se i ja složio, ali ne samo kao sa tvrdnjom već sa argumentiranim obrazloženjem. Je li selo Bukova Gora bilo bogato šumom kako se u knjizi navodi manje je bitno. Bitno je da sam prije oko 25 godina pronašao jedno stablo bukve koje doduše ne čini šumu, između zaseoka Galići (Gale) i kupališta-plaže Marinovac na Buškom jezeru. Kada sam to prije nekoliko godina ispričao jednom čovjeku za kojega znam da se kreće u prirodi i upitao ga zna li on za neko stablo bukve na području kojim se kreće on mi je rekao da zna za jedno stablo bukve. Pomislio sam da se radi o istom stablu. U daljnjem razgovoru smo utvrdili da se radi o dva različita stabla. Napominjem da u zaseoku Galići koje sada pripada selu Kazaginac postoji toponim-lokalitet „Bukve“, a nalazi se skoro uz samu današnju granicu Bukove Gore. Iznad sela Liskovače prema granici sa Hrvatskom postoji velika bukova šuma. S obzirom da je područje sadašnje Liskovače po popisu iz 1768.godine pripadalo Bukovoj Gori, kao i da se Kazaginac odnosno zaseoci Galići i Kurtovina (čija se većina mještana i sada pokapa u groblju u Bukovoj Gori) zadnji odvojili od Bukove Gore mogu sa 100 postotnom sigurnošću tvrditi je da je u vrijeme kad je Bukova Gora dobila ime bilo bukava na njenom području.

Svi navodi iz knjige gdje se spominje Gradina u Bukovoj Gori, Koritima ili Zidinama odnose se samo na jednu Gradinu koja je u Bukovoj Gori. Dakle u tri navedena sela postoji samo jedna Gradina, a ne tri i ona je od pamtivijeka u vlasništvu Čula iz Bukove Gore. Pogreške nekih istraživača (i ne samo njih) koji su istraživali Gradinu i navodili da se nalazi u sva tri sela stvorile su zabunu da se radi o tri Gradine. Na navedenoj Gradini se nalazi sve što je u literaturi napisano: tumul, stećci i nekropola.

Na 53.stranici Jolić navodi da je Ante Škobalj u svojoj knjizi „Obredne gomile“ opisao lokalitet Manastirine. Međutim uvidom u knjigu „Obredne gomile“ jasno je da je opisana „Čulina gomila“ u Koritima, a ne Manastirine. Škobalj je „Čulinu gomilu“ pogrešno locirao u Korita, a lokalitet je u stvarnosti Gradina koja je u više navrata istraživana i nalazi se u Bukovoj Gori.

Na stranici 190. knjige je navedeno „Župnik don Blaž Ivanda načinio je 2015.god. veoma detaljnu statistiku župe.“ Netočno je da su objavljeni podaci na stranicama 190 i 191 knjige prikupljeni 2015.godine točni, odnosno sigurno nisu točni za sela Bukovu Goru i Korita. Naime iz razgovora sa don Blažom Ivandom 8.2.2019.godine zaključili smo da don Blaž Ivanda prilikom blagoslova obitelji 2015.godine nije svim mještanima dobro objasnio da prikuplja podatke o obiteljima koje su se trajno odselile iz Bukove Gore. Razgovarajući sa don Blažem Ivandom 8.2.2019.godine zaključili smo da u zaseoku Bukove Gore u kojem ja živim nije popisano još oko 30-40 odseljenih obitelji, a u Bukovoj Gori postoje još dva zaseoka te

veličine. Znači da nije popisano još oko 100 odseljenih obitelji iz Bukove Gore, što ukupno iznosi oko 265 odseljenih obitelji, a ne 165, kako je navedeno u knjizi.

Za selo Korita je „zanimljiv“ podatak naveden u knjizi da je župnik don Blaž Ivanda 2015.godine popisao 78 odseljenih obitelji, a u knjizi „Župa Grabovica kroz 150 godina (1831-1981)“ autora Ilije Drmića je na 37. stranici navedeno 84 odseljene obitelji. Dakle 2015.godine je čak 6 obitelji manje odseljenih obitelji nego na dan 30.7.1980.godine kada je napravljen popis objavljen u knjizi Ilije Drmića, a od tada je prošlo skoro 35 godina.

Na 216. stranici se nalaze u najmanju ruku zbunjujući podaci o vjenčanju Kate Mamić iz Zidina i Mate Bešlića 03.11.1817.godine. Po navodima iz knjige Katin otac je bio iz Vinice, odnosno Mijakova Polja (a Kata iz Zidina). I ostali navodi o naseljavanju Mamića u Zidine se ne slažu sa narodnom predajom mještana. S obzirom da se do sada navodilo da se Zidine prvi put spominju tek 1886.godine zanima me da li je sve to zaista i zapisano u maticama vjenčanih ili je to konstrukcija autora knjige.

Na 222.stranici Jolić piše o prezimenu Kegalj i postavlja pitanje u kojem su točno selu živjeli, jer je Bukova Gora tada obuhvaćala sadašnjih 5 sela? U Bukovoj Gori postoji lokalitet-toponim „Kegljevi vrtli“, to je podatak koji bi Jolić (i ne samo on) da me je htio slušati sigurno protumačio kao dokaz da su Keglji živjeli na području današnje Bukove Gore.

O tekstu koji se odnosi na samostan „Karmel sv. Ilije“ na stranicama knjige od 141-144, kao dokaze da je samostan u Bukovoj Gori prilažem u privitku: moje Otvoreno pismo iz 2015.godine i potvrdu Općine Tomislavgrad broj: 05/1-30-8-629/16 od 16.3.2016.godine.

Članak iz Naših Ognjišta iz svibnja 2013.g. autora Ivana Kaleba, „Budućnost je u Božjim rukama“ str.14 i 15 piše o župi Grabovici. U njemu je navedeno da je samostan u Bukovoj Gori, ali ga Jolić ne navodi u popisu izvora.

Kada sam 11.2.2019.godine nazvao Jolića i pitao ga što će napisati o adresi samostana „Karmela sv. Ilije“ on mi je rekao da će napisati da je na Buškom jezeru. Na to sam ga upitao zašto na Buškom jezeru, kada je dokazano da se nalazi u Bukovoj Gori. Na moje pitanje je odgovorio „Ne bi se želio zamjeriti Jakovu Mamiću.“ Na to sam mu rekao da napiše sve verzije adrese samostana, što on nije prihvatio. Jakov Mamić je također svećenik koji je vodio izgradnju samostana u Bukovoj Gori, ali je lažno prijavio državnim institucijama adresu samostana na Zidine. Dakle samo se potvrđuje narodna poslovice „Vrana vrani oči ne kopa.“ Napominjem da se fra Robert „predstavlja“ kao katolički svećenik i slijednik Isusa Krista. Što bi bilo da se Isus Krist nije htio zamjeriti ljudima!?

Napominjem da Jakov Mamić u svojim životopisima (pišem u množini jer ih Jakov ima više) navodi da je završio osnovnu školu u rodnom mjestu (Zidine) ili u rodnom kraju. U mjestu Zidine nikada nije postojala škola. Navodi iz knjige „Sto osamdeset godina župe Grabovice“ na stranici 307. da je završio osnovnu školu u rodnom kraju su osobi koja ne poznaje Jakova Mamića sasvim u redu. Međutim Jakov Mamić uporno izbjegava u svojim životopisima navesti da je prva četiri razreda osnovne škole završio u školi koja se nalazi(la) u Bukovoj Gori. Dakle po nekim njegovim životopisima, kao što je bio onaj objavljen na internetskim stranicama Vojnoga ordinarijata u Republici Hrvatskoj u vrijeme kad je Jakov Mamić bio generalni vikar nikako nije mogao završiti osmogodišnju osnovnu školu u rodnom mjestu, jer u Zidinama nikada nije postojala škola (što dokazuje i predmetna knjiga), pa ni u Bukovoj Gori, jer je u Bukovoj Gori postojala samo škola u kojoj se samo održavala nastava za prva četiri razreda osnovne škole. Njegov sumještatin don Luka Mamić je u životopisu na stranici 314. naveo da je prva četiri razreda završio u školi u Bukovoj Gori.

Na stranici 135. u tekstu pod naslovom „Filijalna crkva u Bukovoj Gori“ Jolić navodi „O samoj gradnji nisam uspio pronaći nikakvih detalja.“ Fra Roberte Joliću da ste me htjeli saslušati imali bi mnogo više detalja, ne samo o gradnji crkve u Bukovoj Gori već i o drugim mnogobrojnim činjenicama, kao npr. da je uz crkvu 1991.godine izgrađena čatrnja, da je crkva obojana odmah kad je izgrađena, a 1985.godine je obojana po drugi put i druge bitne i manje bitne činjenice. O izgradnji crkve u Bukovoj Gori je napisano i u „Kršnom zavičaju“ iz 1976.godine na 141. stranici što Joliću vjerojatno nije bilo poznato.

Na stranicama 258-260 knjige opisano je groblje i kapelica u Bukovoj Gori. Jolić navodi da je groblje u Bukovoj Gori nakon groblja Gromila u Grabovici najstarije groblje u župi. Je li groblje Gromila najstarije groblje u župi može se raspravljati s obzirom da na lokalitetu Manastirine u Bukovoj Gori postoji groblje iz perioda koji nije točno utvrđen, ali je iz srednjeg vijeka. Također za groblje na Gradini u Bukovoj Gori sigurno je utvrđeno da je postojalo u 6. stoljeću, a možda i prije.

Jolić dalje navodi „Nažalost, nisam uspio pronaći nikakvih podataka o bilo kakvoj gradnji na groblju, vezano kako za zidove, tako za kapelice.“ U groblju je uz sami istočni rub groblja postojala kapelica, koja je srušena nakon što je donesena odluka o izgradnji sadašnje crkve. Po narodnoj predaji je prije srušene kapelice postojala još jedna kapelica.

Na stranicama 412-416 naveden je tekst o pučkim školama u Koritima i Bukovoj Gori. Navedeno je da je u poratnim godinama otvorena škola u Bukovoj Gori. Međutim u „Iskazu“ pučkih škola, razreda, odjela, nastavnika i učenika na dan 10.4.1941.godine na području Kotara Tomislavgrad (Duvno), što ga je sačinilo kotarsko školsko nadzorništvo u Livnu (za kotareve Livno i Tomislavgrad (Duvno), koji je potpisao školski nadzornik Pavičić, između ostalih škola na duvanjskom području radila je i pučka škola u Bukovoj Gori.

U navedenom popisu je navedeno da u školi u Bukovoj Gori ima ukupno 60 djece (učenika) i to po razredima: I. 20, II. 28, III. 10, IV. 2. Isto tako je navedeno da je učitelj bio Abraham Alajbeg.

Prethodno navedeno je objavljeno u knjizi „Sto godina osnovne škole u Mandinu Selu 1911-2011“, stranice 70 i 71.

Netočno je da je škola zatvorena 1984-1985 godine, jer je zatvorena u polugodištu 1983-1984. godine. Ja sam od mještana Bukove Gore i Korita prikupljao podatke o zgradi škole u Bukovoj Gori i učiteljima koji su u njoj radili. Napominjem da je u radnoj verziji knjige bilo navedeno samo dvoje učitelja. Kada sam ocijenio da je popis skoro kompletan odnio sam ga Peri Kovaču, koji je dodao još par učitelja na popis. Takav popis sam dao don Blažu Ivandi prilikom razgovora 8.2.2019.godine. Kad mi je Robert Jolić odbio objaviti primjedbe na radnu verziju knjige od don Blaža Ivande sam zatražio da mi popis vrati. Navodno je Pere Kovač nakon moga upozorenja da se za prezime Kovač navodi pogrešno porijeklo stupio u kontakt sa Jolićem i don Ilijom Drmićem i dao im podatke o školi i učiteljima. U objavljenom popisu iz knjige nedostaju dva učitelja koja su po navodima mještana Bukove Gore i Korita radila u školi a to su Veljko Miljanić iz Sarajeva i Savo Okanović.

Navodi iz knjige da je Jakov Mamić htio kupiti školsku zgradu u Bukovoj Gori u ime karmelićana kada je počeo graditi samostan su netočni, ali i ovakva laž ima smisla za onoga tko je navodi ili je tražio da se navede, a za običnoga čitatelja je nebitna. Kupovinu škole u Bukovoj Gori Jakov Mamić je tražio od Općine Tomislavgrad po natječaju broj: 05/2-31-5-1020/08 od 10.9.2008.godine u kojem je bila navedena katastarska čestica koja se prodaje ali ne i da se na toj čestici nalazi škola. Za izgradnju samostana Općina Tomislavgrad im je prvi put dodijelila zemljište rješenjem broj: 06-475-162/99 od 05.4.2000.godine.

U knjizi ima još grešaka, propusta i nejasnoća, ali je i ovo što sam naveo previše. Pravopis iz knjige je posebna tema. Navest ću samo još jedan propust, a to je da nije objavljena karta župe koju je izradio Nikola Badanković 1997.godine, a vjerujem da i to nije slučajno, iako i ona ima grešaka.

Neistina je kada netko govori ili piše nešto za što ne zna da to nije točno, a laž je kada netko govori ili piše nešto za što zna da to nije točno. Fra Roberta sam upozorio i dokazao mu da piše neistine, koje su postale laži nakon što sam ga argumentirano upozorio da piše neistine, a on ih nije ispravio.

Postavlja se pitanje je li veća šteta objavljivanje ovakve knjige ili korist, posebno imajući u vidu da će njen netočni sadržaj biti citiran u kasnijim radovima i knjigama.

Dr. fra Roberte Joliću pa i dr. o. Jakove Mamiću zapitajte se jeste li još sol zemlji ili ste obljutavili!?

Ispričavam se ako sam i sam negdje pogriješio, ali sam siguran da nisam napravio stotinjak grešaka. Kada bi me netko na greške argumentirano upozorio sigurno bih ih ispravio. Moja eventualna pogreška ili pogreške nisu namjerne nego slučajne i ako ih ima one su posljedica kratkoga vremena između tiskanja knjige i pisanja ovoga osvrta.

U Bukovoj Gori, dana 10.5.2019.godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEG BOSNSKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOMISLAVGRAD**

Služba za geodetske poslove, imovinsko –pravne poslove i
katastar nekretnina

Broj:05/1-30-8-629/16

Tomislavgrad , 16.03. 2016

Služba za geodetske poslove, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina općine Tomislavgrad postupajući po zahtjevu Ante Čulo, na temelju članka 169.Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj, 2/98) izdaje

P O T V R D U

Kojom se potvrđuje da na temelju odluke općine (Duvno) Tomislavgrad o utvrđivanju imena i granica naseljenih mjesta iz 1959 godine k.č.580/453, k.č.580/476 i k.č.580/461 K.o.Korita označene kao katastarske čestice na kojima se nalazi „Duhovni centar Karmel sv. Ilije“ pripadaju naseljenom mjestu Bukova Gora.

Potvrda se izdaje na osobni zahtjev gore imenovane stranke, a služit će u svrhu reguliranja imena i granica naseljenih mjesta.

Rukovoditelj službe

ANTE ČULO (Stipin)
Bukova Gora
80245 Prisoje
Tomislavgrad
B i H

PREDMET: Otvoreno pismo medijima i javnosti

Autor dozvoljava prenošenje ovoga Otvorenoga pisma medijima svih vrsta, kao i svakoj osobi, uz uvjet da ono bude citirano u cijelosti (bez cenzure). Iznimno iz opravdanih razloga a uz prethodnu pisanu suglasnost autora može se objaviti skraćena verzija.

Poštovani,

Obraćam Vam se u vezi sa problemima koje sam ja imao, kao i stanovnici mjesta (sela) Bukove Gore u općini Tomislavgrad (a neki problemi i dalje traju), od kada su u Bukovu Goru došli karmelićani (rimokatolički crkveni red) predvođeni svećenikom Jakovom Mamićem, ovlaštenom i odgovornom osobom za zastupanje. Jakov Mamić je u tri navrata podnio zahtjeve Općini Tomislavgrad da im se dodjeli državno zemljište za izgradnju samostana: 1.dodjela je 30000 m², 2.dodjela je 3531 m² i 3.dodjela je 58500 m². Ukupno 92031 m² (92 duluma - 9,2 hektara). Prva dodjela im je data besplatno, jer je Općina Tomislavgrad ocijenila da je površina od 30000 m² dovoljna za sve objekte (sadržaje) predviđene projektom. Za druge dvije dodjele nisam uspio pronaći sigurne podatke da su plaćene. Budući da je nakon navedenih dodjela na tome području ostao jedan dio nedodijeljenog državnoga zemljišta, samostan zastupan po Jakovu Mamiću ograđuje (spajajući svojim kameno-betonskim zidovima neograđeni prostor između već postojećih privatnih parcela ograđenih suhozidima) dodijeljeno i nedodijeljeno zemljište, preostalo između dodijeljenoga i privatnoga, uključujući i zemljište koje se po zakonu nemože nikome prodati, niti dodijeliti, jer se nalazi u zaštićenoj zoni kao i u zoni potapanja Buškoga jezera. Jakov Mamić je u ime samostana nakon tri prethodno navedene dodjele zatražio od Općine Tomislavgrad da im se dodijeli i ruševna zgrada bivše škole u Bukovoj Gori, sa čatrnjom i školskim dvorištem površine 8100 m² (8 duluma) zemljišta, udaljena od samostana oko 500 metara zračne linije. Mještani Bukove Gore su se usprotivili zahtjevu za dodjelom, smatrajući da je samostanu do tada dano više nego dovoljno zemljišta, pa je zahtjev samostana od strane Općinskoga vijeća Tomislavgrad odbijen, odnosno natječaj je poništen. Napominjem da je do sada izgrađen samo dio parcele dodijeljene u 1.dodijeli.

Samostan je po nalogu Jakova Mamića izgradio jedan od prethodno navedenih kameno-betonskih zidova kojim je prezidao put, koji vodi do samostana i desetak parcela vlasnika mještana Bukove Gore (uključujući i moje parcele), koje se nalaze oko samostana.

Zanimljivo je da su na službenoj internetskoj stranici samostana navedene Isusove riječi: „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti.“ (Mt. 11,28). Jakove Mamiću kako da vam dođem(o) kada mi (nam) pregrađujete put, kojim se dolazi do naših parcela i samostana. Odmoriti se trebam od vas i od vašega rada za opći interes. Taj opći interes koji ste napravili izgradnjom zida preko puta i davanjem lažne adrese samostanu je nama poznat iz komunističkih vremena, a dovoljno je navesti primjer potapanja Buškoga blata (polja). Opći interes je kada „svi“ imaju veću korist od samih mještana (vlasnika) na čijem se teritoriju (zemljištu) taj interes provodi, a mještani (vlasnici) imaju samo probleme. Rezultati

takvih interesa su se uvijek ubrzo pokazali, a pokazuju se i sada. Napominjem da sam zbog prezidanoga puta kontaktirao Jakova Mamića i tražio da mi (nama) ostavi prohodan put, odnosno da ukloni zid ili ću morati pokrenuti sudski spor. Budući da Jakov Mamić nije uklonio zid sa puta morao sam podnijeti tužbu, zbog smetanja posjeda prava služnosti na navedenom putu. Spor je okončan pravomoćnom odlukom suda, kojom je konstatirano da mi je samostan izvršio smetanje posjeda, te mu se zabranjuje svako buduće smetanje.

Jakov Mamić u kontaktu sa državnim i crkvenim vlastima, medijima i cjelokupnom javnosti navodi da je samostan u selu Zidine što je čista laž, što je Jakovu Mamiću kojemu je rodna kuća u Zidinama, udaljena od samostana oko 1,5 km zračne linije dobro poznato. Naima na temelju „Zakona o utvrđivanju naseljenih mjesta i o izmjenama u nazivima naseljenih mjesta u određenim općinama“-Prečišćeni tekst („Službeni list SR BiH“ brojevi: 24/86, 33/90 i 32/91 i „Službene novine Federacije BiH“ brojevi: 14/04, 59/05, 68/05 i 81/11- u daljnjem tekstu: Zakon) utemeljenoj odluci Općine Tomislavgrad (tada Duvno) o granicama i nazivima naseljenih mjesta u općini Tomislavgrad, područje na kojem je izgrađen samostan pripada selu Bukova Gora. Napominjem da su u navedenim službenim glasilima objavljivane samo izmjene navedenoga Zakona, a isti je za područje Bosne i Hercegovine donesen 1950-ih godina. Granice sela su određivane na temelju vlasništva privatnih parcela na određenom području. U ovome slučaju vlasnici svih privatnih parcela na tome području su mještani Bukove Gore, a mještani Zidina nemaju nijednu parcelu uz regionalni (županijski) put R-417 Prisoje (Karlovo Han) - Kazaginac, a pogotovo nemaju na sjevernoj strani puta R-417, gdje se nalazi samostan, odnosno na prostoru između puta i Buškoga jezera. Granice i nazivi naseljenih mjesta (sela i gradova) pravno su izjednačeni sa nazivima i područjima ulica u gradovima i moraju se poštovati i provoditi, a ne mogu se samovoljno mijenjati. Napominjem da na parcelama uz navedeni regionalni put postoje kuće mještana Bukove Gore (supotpisnika peticije) i da cijelo to područje od „pamtivjeka“ pripada Bukovoj Gori.

U vezi lažne adrese samostana i prava korištenja puta do privatnih parcela stanovnici Bukove Gore su potpisali Peticiju, kojom su tražili da samostan ima adresu Bukove Gore, a ne Zidina, kako je lažno prikazuje Jakov Mamić, kao i slobodan pristup svojim parcelama. Peticiju su potpisale 94 punoljetne osobe tj. preko 90 % punoljetnih mještana Bukove Gore. Mještani Bukove Gore nisu bili protiv izgradnje samostana i nisu ni sada protiv postojanja samostana, ali da se ne ugrožavaju njihova prava i interesi. Bukova Gora se spominje od 1768. godine, a 1974. godine je u njoj sagrađena filijalna crkva, dovoljne veličine za tadašnji i sadašnji broj mještana.

U selu Zidine stalno prebivalište tokom cijele godine ima samo 9 (devet !) osoba, odnosno selo se po broju stanovnika smanjuje, a teritorijalno se pokušava povećati, otimajući tuđe (naše). Zidine se spominju (postoje) tek od 1885. godine. Na zahtjev mještana Bukove Gore postavljen je od strane poduzeća „Ceste“ d.d. iz Mostara, Tehničke ispostave Livno, na ulazu u selo Bukovu Goru iz pravca Tomislavgrada prometni znak koji označava početak Bukove Gore. Međutim prometni znak je srušen od strane jednoga pripadnika „plemena“ Mamić.

Zbog prava svake osobe na istinitu i potpunu informaciju tražim od Vas da ovo Otvoreno pismo objavite u cijelosti (bez cenzure), s pravitkom. Zbog svega navedenog u ovome Otvorenom pismu također od Vas tražim da ubuduće na vašim stranicama (internet i tiskani mediji) ili u programu (radio i televizija) navodite za adresu samostana samo i jedino Bukovu Goru, a ne Zidine. Pravno i jezično je pogrešna i odrednica „samostan na Buškom jezeru“, jer Buško jezero nije naseljeno mjesto. Pravne razloge sam naveo, a jezična je nepravilnost ta što se objekt samostana ne nalazi, niti se može nalaziti na jezeru tj. na vodi, a i dio Buškog jezera kod samostana po navedenom Zakonu pripada Bukovoj Gori, jer je potopljeno zemljište mještana Bukove Gore. Tko misli da je u pravu kada kaže „samostan na Buškom jezeru“ neka onda ubuduće navodi i za samostan u Tomislavgradu da je na Duvanjskom polju, (što je

dijelom i točno, bar u pogledu čvrstoga tla, za razliku od jezera) a ne u Tomislavgradu. Ali u ovome slučaju su odrednice naseljenih mjesta definirane odlukama nadležnih organa, donesenim na temelju navedenog Zakona, koje su jedino ispravne i zakonite, a ne nazivi prostranih područja, a i lokacijski su preciznije, odnosno lakše je osobi koja ne poznaje duvanjski kraj pronaći samostan kad je se uputi u Tomislavgrad, nego da je se uputi u samostan na Duvanjskom polju. Isto vrijedi i za odrednice Buško jezero i Bukovu Goru.

Navodim nekoliko Isusovih rečenica iz Svetoga Pisma, a sami prosudite koliko ih poštuje i provodi svećenik Jakov Mamić:

„Istina će vas osloboditi.“ (Iv. 8,32)

„Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti.“ (Mt. 5,17)

„Po njihovim ćete ih plodovima (djelima) prepoznati.“ (Mt. 7,16)

„Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste.“ (Mt. 25,45)

Iz svega navedenog je jasno da je Jakov Mamić osoba što narod kaže: „Jedno misli, drugo govori, a treće radi.“ Isti ne poštuje i ne provodi vjerske a ni državne zakone i propise. Oče, oprostite mu, iako je znao što čini.

Vjera nas uči da svaka osoba treba da postupa po svojoj savjesti. Ja sam napisao ovo Otvoreno pismo „slušajući“ svoju savjest. Otvoreno pismo sam napisao sa dobrim namjerama, da upozorim tko su nam sve „pastiri“, odnosno da negledate osobe samo kroz zvanje, titulu, položaj, funkciju, stupanj obrazovanja, čin, način govora, izgled, odijelo, uniformu ili habit, jer ste dosadašnjim slijeđenjem „pastira“ kojima niste gledali (i) djela prisiljeni na (do)sadašnje iseljavanje.

Svoje navode iz ovoga Otvorenog pisma mogu dokazati mnogobrojnom dokumentacijom, koju posjedujem, a na zahtjev svake osobe je stavljam na uvid. U prilogu prilažem samo kartu Rimokatoličke župe Grabovice iz 1997.godine (koja potvrđuje moje navode), kojoj pripadaju Bukova Gora i Zidine, sa posebno označenom lokacijom na kojoj se nalazi samostan, zbog lakše orijentacije čitatelja (gledatelja).

U nadi da još ima razumijevanja za probleme „maloga čovjeka“ unaprijed se zahvaljujem, u svoje ime, kao i u ime mještana Bukove Gore, a posebno u ime onih koji su potpisali Peticiju, svima koji objave ili prenesu drugima ovo Otvoreno pismo u medijima ili na druge načine.

S poštovanjem,

U Bukovoj Gori, dana 31.12.2015.godine

Ante Čulo

PRIVITAK:

- Karta župe Grabovice, sa označenom lokacijom samostana

- PRAHISTORIJSKO DOBA**
- ▲ NEKROPOLA SA TONULINA
 - GRADINA
 - △ POJEDINAČNI NAHAZ I OKO NJIM PRONAŠANI
- DOBA RIMSKE VLADAVINE**
- NASELJE NA OTVORENOM
 - RIMSKA STIČKA
 - ⊕ OŠTARI ERKIVNE GRADOVINE
 - ▣ NEKROPOLA RAVINE GRADOVA
- SREDNJI VIJEK**
- NASELJE NA OTVORENOM
 - ▲ NEKROPOLA STEČKA

- GRANIKA ŽUPE
- ŽUPNA CRKVA
- FIJALNA CRKVA
- ⊕ NAKA SPOBLJE
- OŠTRINA ČESTA
- SPOVEDNA ČESTA
- SEDOLNA ČESTA SVAZA
- KOLA TERENA
- LIZINSKA TERENA
- ⊕ SVOČARSKA KOLIBA ČAIBUJA

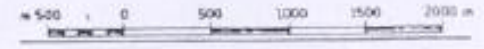
BUŠKO JEZERO

BUKOVA GORA - FIJALNA CRKVA SV. JOSIPA
SAGRAĐENA 1974 GODINE

RIMOKATOLIČKA ŽUPA GRABOVICA

SV. ANTE PADOVANSKOG
USTANOVLJENA 1831. GOD.

Grabovica

SV. ANTE PADOVANSKOG

GRABOVICA - ŽUPNA CRKVA SV. ANTE PADOVANSKOG
SAGRAĐENA 1917. GODINE

